

GEMENSAMMA RIKTLINJER I DALSLAND

Serveringstillstånd samt folköl- och tobaksförsäljning

Under 25?

Visa leg!

Handels, kommunen och Länsstyrelsen i samverkan

Rökning förbjuden
på söcbgården

Handelslagen

Samordnad
Alkoholhandläggning
i Dalmland

Innehåll

Gemensam handläggning och tillsyn i Dalsland	3
Upprättade riktlinjer för Dalslandskommunerna	3
Kommunens informationsskyldighet.....	4
Olika typer av serveringstillstånd:	4
Serveringstillstånd, vad krävs?	4
Kunskapsprov.....	5
Serveringslokaler	6
Uteservering	6
Krav på matutbud och köksutrustning	6
Serveringstider.....	7
Krav på kassaregister	7
Musikevenemang och ungdomliga miljöer	7
Alkoholpolitiska olägenheter.....	7
Diskriminering i samband med restaurangbesök.....	8
Stadigvarande tillstånd för allmänheten och slutet sällskap	8
Cateringstillstånd	9
Särskilt tillstånd gemensamt serveringsutrymme.....	9
Särskilt tillstånd för provsmakning	9
Särskilt tillstånd för paussering	10
Tillfälliga tillstånd för allmänheten.....	10
Tillfälliga tillstånd för slutna sällskap.....	10
Tillfälliga tillstånd för provsmakning vid arrangemang	11
Rumsservering på hotell	11
Kryddning av snaps	11
Kommunens tillsynsverksamhet.....	12
Tillsynsavgifter	14
Ingripande och påföljder vid överträdelser.....	15
Överklagande.....	15
Kontakter	16

Gemensam handläggning och tillsyn i Dalsland

De fem Dalslandskommunerna: Bengtsfors, Dals Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål, har gemensam handläggning och tillsyn av serveringstillstånd för alkoholdrycker samt tillsyn av folköl- och tobaksförsäljning. Alkoholhandläggaren svarar också på remisser från Lotteriinspektionen avseende värdeautomatspel.

Alkohollagens regler styr hur servering av alkoholdrycker får ske. Syftet med reglerna är att begränsa den alkoholkonsumtion som kan vara skadlig t.ex. berusningsdrickande, allt för tidig alkoholdebut och olägenheter såsom ordningsstörningar. Tillstånd att servera alkoholdrycker ges av den nämnd som kommunfullmäktige beslutar. En utgångspunkt för Dalslandskommunerna är att skyddet för människors hälsa går före företagsekonomiska eller näringspolitiska hänsyn.

Det är också kommunen som tillsammans med Polisen är tillsynsmyndighet med uppgift att se till att lagen följs. Kommunen har tillsammans med polismyndigheten även tillsynsansvaret när det gäller försäljning av folköl och tobak vilket framförallt syftar till att förhindra försäljning till underåriga.

I Dalslandskommunerna ska alkoholserving ske på ett ansvarsfullt sätt som tar hänsyn till människors trygghet och hälsa. Detta dokument ska tydliggöra vad som gäller kring serveringstillstånd samt folköl- och tobaksförsäljning.

Upprättade riktlinjer för Dalslandskommunerna

Enligt lagstiftaren är det mycket viktigt att kommunerna har tydliga riktlinjer för vad som gäller enligt alkohollagen och alkoholförordningen, med hänsyn till de lokala förhållanden som tas vid tillståndsprövningen. Riktlinjerna ska vara kända hos allmänheten. Detta sker t ex genom publicering på kommunernas hemsidor. De ska vara politiskt förankrade och beslutade av kommunens ledning, och spegla kommunens nuvarande uppfattning och ambitionsnivå. Riktlinjerna ska därför revideras regelbundet, förslagsvis efter varje kommunval.

Syftet med riktlinjerna är att sökande ska kunna förutse om en etablering kan ges tillstånd i kommunen. Det är också en förutsättning för likabehandling av ansökningar om serveringstillstånd.

I riktlinjerna ska framgå i vilka geografiska områden speciell hänsyn tas vid ansökan om serveringstillstånd. Det är däremot inte möjligt för kommunen att hänvisa till riktlinjerna som grund för avslag. Då måste konkreta omständigheter till, som talar **mot** beviljandet, såsom Polisens, Räddningstjänstens, Kronofogdens eller Miljökontorens avrådan i remissyttrande.

Enligt alkohollagen ska kommunerna upprätta tillsynsplaner. Det är viktigt att riktlinjerna inte får ersätta tillsynsplanen. Planen ska redovisa det årliga planerade tillsynsarbetet mer ingående med t ex antal tillsynsbesök, vilket slag av tillsyn som ska göras och vilka serveringsställen som ska besökas.

Kommunens informationsskyldighet

Kommunerna har skyldighet att informera om vad som gäller enligt alkohollagen och anslutande författningar. Informationen ska finnas tillgänglig hos alkoholhandläggaren, på hemsidan samt på informationskontoren/motsvarande i kommunerna.

I Dalslandskommunerna genomförs, med en regelbundenhet om vartannat år, utbildning i metoden Ansvarsfull Alkoholservering. Varje år inbjuds också till krögarträffar för samtliga tillståndshavare i Dalslandskommunerna. I övrigt har alkoholhandläggaren till uppgift att vägleda och ge stöd vid ansökan och kontrollera att tillståndshavaren följer reglerna för serveringstillstånd.

Olika typer av serveringstillstånd:

Det finns olika typer av serveringstillstånd:

Stadigvarande serveringstillstånd för allmänheten (även trafikstillstånd)

Stadigvarande serveringstillstånd för slutet sällskap

Stadigvarande serveringstillstånd för cateringverksamhet för slutet sällskap

Särskilt tillstånd för gemensamt serveringsutrymme

Särskilt tillstånd för provsmakning

Särskilt tillstånd för pausservering

Tillfälligt serveringstillstånd för allmänheten

Tillfälligt serveringstillstånd för slutet sällskap

Tillfälligt tillstånd för provsmakning vid arrangemang

All försäljning av alkoholdrycker är tillståndspliktig.

Det finns emellertid ett undantag - Det krävs inget serveringstillstånd om **samtliga** nedanstående förutsättningar är uppfyllda:

- Serveringen avser ett enskilt tillfälle för i förväg bestämda personer
- Serveringen sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna och
- Serveringen äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lättdrycker.

Serveringstillstånd, vad krävs?

Ansökan om serveringstillstånd, oavsett om det gäller stadigvarande, tillfälligt, för allmänhet, för slutna sällskap, gemensam serveringsyta eller catering, ska göras skriftligt i den kommun där serveringen ska bedrivas. För serveringstillstånd för s k trafikservering (servering på tåg, båt eller flyg) gäller att ansökan skickas till den kommun där det företag som ska bedriva servering har sitt säte.

Det finns i alkohollagen ingen generell *rätt* att få serveringstillstånd. Det görs en bedömning utifrån eventuella alkoholpolitiska olägenheter, Polisens yttrande över ordningsläget och Miljökontorets bedömning av störningsrisk för närboende.

Serveringstillstånd får meddelas endast den som visar att denne med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheter i övrigt, är lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp i denna lag". (8 kap 12 § 1 st alkohollagen).

Detta medför att de som söker har kravet att:

- ✚ Inte vara straffade för något brott de senaste tre åren
- ✚ Ha dokumenterad kunskap i alkohollagen
- ✚ Ha fyllt 20 år
- ✚ Inte vara restförd eller ha andra ekonomiska anmärkningar
- ✚ Kan visa varifrån insatt kapital till verksamheten kommer

I ett ansökningsärende ska det utredas om kraven i alkohollagen är uppfyllda. De ledamöter som ingår i företaget som söker tillstånd måste vare personligt och ekonomiskt lämpliga, uppfylls inte kraven avslås ansökan.

Den sökande har bevisbördan och ska komma in med alla handlingar, uppgifter och klargöranden som behövs för prövningen av ansökan.

En ansökan om serveringstillstånd kan avslås om den sökande inte inlämnar de begärda uppgifter och handlingar som behövs för kommunens handläggning. En ansökan om serveringstillstånd som inte kompletteras, ska avslås efter sex månader från ansökningsdatumet.

Enligt 5 § alkoholförordningen gäller att kommunen ska fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Sökanden ska få information om skälen för att handläggningstiden förlängs innan ursprungliga tidsfristen har gått ut.

Kunskapsprov

För att få serveringstillstånd ska den sökande avlägga ett kunskapsprov i alkohollagen och anslutande föreskrifter. Huvudregeln är att kunskapsprövning ska ske. I vissa fall kan kommunen underlåta prövning då t ex sökande redan har genomgått kunskapsprov eller har serveringstillstånd i någon annan kommun. Förfrågan ska då skickas till tillståndsgivande kommun för dokumentation om att tillståndshavaren skött sin verksamhet utan oegentligheter.

Kunskapsprov ska också avläggas **innan** serveringstillstånd beviljas, oavsett om det gäller stadigvarande eller tillfälliga tillstånd, med undantag av vad som angetts ovan.

Serveringslokaler

Allmänt för serveringslokaler gäller att dessa ska vara registrerade som livsmedelsanläggning hos Miljökontoret. Lokalerna ska också vara lämpliga ur brandsäkerhetssynpunkt vilket bedöms av räddningstjänsten. De ska ha en överblickbar serveringsyta och ha ett tillräckligt antal sittplatser, minst 25 % av gästerna på stället ska ha ordentliga sittplatser vid matbord.

Regeringen har i propositionen också uttalat att det krävs en viss standard för serveringstillstånd, där t ex gatukök, caféer eller liknande enklare serveringsställen inte bör få serveringstillstånd. Även många hamburgerrestauranger, vars verksamhet i huvudsak är inriktad på barnfamiljer och ungdomar, ska inte heller komma i fråga.

Uteservering

På en uteservering ska gälla samma regler som för övrig alkoholservering när det gäller öppettider, matutbud, bordsservering, sittplatser och dryckesslag. Finns det misstanke om störningar och buller kan serveringstiden begränsas enligt Polisens eller Miljökontorets yttrande. En uteservering ska finnas i direkt anslutning till serveringsstället och omfatta ett tydligt avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren. Om det är fråga om offentlig plats enligt ordningslagen, krävs Polisens tillstånd, beviljat bygglov från kommunen eller dispositionsrätt för privat mark. Tidigare var uteserveringar säsongsbeviljade men nu gäller den tid som framgår i avtal om markupplåtelse som tecknats med kommunen, privat aktör eller Polisens tillstånd när det gäller gatumark.

En uteservering får inte överbyggas med tak eller sidor som täcker mer än hälften av ytan. Den ska också kunna överblickas av serveringspersonalen för att kunna kontrollera vilka gäster som har tillgång till alkoholdrycker och kunna upptäcka om olägenheter uppstår.

Rökrutor utomhus kan beviljas om risken för olägenheter och störningar bedöms vara obefintliga. I dessa behöver ingen mat serveras.

Krav på matutbud och köksutrustning

Vid ansökan om stadigvarande serveringstillstånd gäller att serveringsstället ska ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen och tillhandahålla lagad eller på annat sätt tillredd mat. Maten ska på något sätt ha förädlats utifrån råvaror, men det behöver nödvändigtvis inte vara varma maträtter. Köket ska vara välutrustat och ska användas. Det ska finnas menyer med priser som visar att restaurangen verkligen vill sälja mat i praktiken. Gästerna ska kunna erbjudas minst två förrätter, fem huvudrätter och två efterrätter.

Kök som utgörs endast av vanliga lägenhetsspisar eller mikrovågsugnar för uppvärmning av prefabricerade maträtter anses inte vara tillräckligt när det gäller stadigvarande tillstånd för allmänheten. Däremot är det tillåtet att efter kl 23.00 servera något enklare utbud, t ex kalla rätter eller rätter som värms upp i mikrovågsugn.

När det gäller stadigvarande serveringstillstånd för slutna sällskap eller tillfälliga tillstånd är matkravet något lägre. För sådana tillstånd är det tillräckligt att det tillhandahålls någon form av tillredd mat och i dessa fall är även lägenhetsspisar och mikrovågsugnar för uppvärmning av mat tillräckligt.

Serveringstider

Normaltid för servering av alkoholdrycker är till klockan 01.00. Om det på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl kan befaras att olägenheter uppstår när det gäller ordning och nykterhet eller särskild risk finns för människors hälsa, får serveringstillstånd vägras även om övriga krav som uppställs i lagen är uppfyllda.

När det gäller serveringstiden, förutsätter ett serveringstillstånd efter kl 01.00 att Polisen eller Miljökontoret inte har något att erinra i fråga om störningar. Detta gäller samtliga typer av serveringstillstånd. I Dalsland har serveringstiden begränsats till att gälla som längst till kl 02.00, men undantag har förekommit t ex vid slutna sällskap såsom bröllop där serveringstid har beviljats till kl 03.00 i lokaler med stadigvarande serveringstillstånd. Detta sker i yttersta undantagsfall.

Kommunen kan vid ansökan eller ändring i tillståndet, villkora om förordnade vakter efter vissa klockslag eller vid olika typer av evenemang. Det är lämpligt att serveringsställen med serveringstider till kl 02.00 har personal som genomgått utbildning i ansvarsfull alkoholserving.

Krav på kassaregister

Skatteverket har i ny lagstiftning om kassaregister (2010:1631) ändrat tidigare undantag för registrering i kassaregister, när det gäller 8 kap 1 § alkohollagen, om tillstånd för servering till allmänheten. Detta innebär att både stadigvarande och tillfälliga serveringstillstånd för allmänheten omfattas av lagen och ska ha kassaregister med kontrollenhet vid sina tillställningar om försäljningen inte överskrider ett visst belopp. Se www.skatteverket.se.

Musikevenemang och ungdomliga miljöer

Vid musikevenemang och konserter är det viktigt att serveringen sker under restaurangmässiga former och att det finns tydliga regler för hur serveringen får bedrivas. Serveringen ska vara i ett väl avgränsat område. Villkor ska ställas om förordnade vakter. Kontroll av åldersgräns och nykterhet ska ske på ett tillfredsställande sätt. Även stor återhållsamhet bör beaktas avseende ansökningar om serveringstillstånd vid idrottsevenemang. När tillställningarna riktar sig huvudsakligen till barn och ungdomar ska ansökan avslås.

Alkoholpolitiska olägenheter

Vid ansökan om serveringstillstånd, utökning eller förändringar av ett serveringsställe ska bedömning av risken för olägenheter alltid göras.

Vid handläggningen görs bedömningen utifrån inskickad ansökan, remissvar från övriga myndigheter samt den kunskap som förvärvats avseende det aktuella området, den sökande eller serveringsstället.

Även om sökande har uppfyllt kraven i 8 kap 12 § alkohollagen, kan ansökan avslås om serveringen kan befaras medföra olägenheter när det gäller ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.

Kommunen ska **inte** bevilja tillstånd om:

- *Polisen avstyrker ansökan med hänvisning till risk för ordningsproblem på serveringsstället eller i dess närmaste omgivning*
- *Miljökontoret avstyrker ansökan på grund av risk för störning från buller och annat liknande som befaras orsaka olägenheter för människors hälsa*
- *Ansökan avser restaurang som vänder sig till en ungdomlig publik **under 18 år***

Även dessa punkter ska särskilt beaktas innan tillstånd beviljas:

- Områden där antalet serveringstillstånd har ökat eller riskerar att öka till så hög omfattning att det finns risk för att alkoholpolitiska olägenheter kan uppstå
- Områden där återkommande missbruksförhållanden råder.
- Bostadsområden med hög boendekonzentration för att garantera de boendes rätt till ostördhet.
- Områden nära stora trafikleder.
- Områden i anslutning till idrottsplatser eller där det finns skolor, fritidsgårdar, ungdomsverksamhet eller andra ställen som utgör samlingsplatser för ungdomar.

Det finns en viss problematik i Dalslandskommunerna, då dessa små kommuner ofta hyr ut sina idrottsanläggningar och skollokaler för tillfälliga tillställningar där det serveras alkohol, både med och utan serveringstillstånd. Det är därför särskilt viktigt att kontrollera **innan** tillståndsgivning att **ingen ungdomlig verksamhet bedrivs under tiden**, i eller i anslutning till de lokaler som ansökan avser.

Diskriminering i samband med restaurangbesök

Om en tillståndshavare eller dennes anställda i sin restaurangverksamhet döms för olaga diskriminering kan detta leda till att serveringstillståndet återkallas. Det är ett brott i anknytning till restaurangrörelsen och måste bedömas som allvarligt.

Alla som vistas i Dalsland ska kunna känna sig trygga och säkra. Besökare och boende i Dalsland har samma rättigheter att röra sig fritt, utan rädsla för att utsättas för brott eller kränkningar.

Stadigvarande tillstånd för allmänheten och slutet sällskap

En ansökan avseende stadigvarande serveringstillstånd beslutas av ansvarig nämnd i respektive Dalslandskommuner. Under handläggningstiden hämtas yttranden in från Polis, Skatteverket, Miljökontoret och Räddningstjänsten. Även Tullverket, Sjöfartsverket och

Kronofogden kan komma i fråga i speciella fall. Det som efterfrågas är de sökandes ekonomiska vandel, konkursfrihet, förekomst i Polisens brottsregister eller risk för olägenheter eller buller. Även förfrågan avseende taxerad inkomst och fastighetsägande tas med i remisserna. Utifrån remissvaren görs en bedömning om lämplighet för serveringstillstånd. Avstyrks ansökan på saklig grund av Polis, Räddningstjänst eller Miljökontor är det skäl för avslag.

Handläggningstiden är beräknad till cirka två månader innan beslut. Under sommarhalvåret kan handläggningstiden uppgå till tre månader, beroende på nämndernas sommaruppehåll.

Cateringstillstånd

Ett cateringföretag kan endast bedriva sin verksamhet enligt alkohollagen till slutna sällskap. Det är möjligt att få ett stadigvarande serveringstillstånd för cateringverksamhet, under förutsättning att den lokal där serveringen äger rum, för varje tillfälle anmäls till och godkänns av kommunen. Cateringverksamhet ska ha ett eget kök för tillredning av mat för att få ett serveringstillstånd, det behöver dock inte vara i den kommun där tillståndet söks.

Anmälan om catering ska anmälas senast en vecka före aktuell tillställning.

Särskilt tillstånd gemensamt serveringsutrymme

Det är möjligt för flera tillståndshavare att utnyttja samma serveringsyta, ett s k gemensamt serveringsutrymme, enligt 8 kap 14 § alkohollagen. Vid festivaler ska det finnas möjlighet för flera tillståndshavare att nyttja en gemensam öppen yta inom avgränsat område. En förutsättning är att de som ansöker om särskilt tillstånd om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd. Det är möjligt att ansöka om både särskilt tillstånd för gemensamt serveringsutrymme samt t ex tillfälligt tillstånd för allmänheten vid samma tillfälle.

Det som krävs för ett gemensamt serveringsutrymme är:

- ❖ Ytan ska vara tydligt avgränsad
- ❖ Det ska finnas förordnade vakter under tillställningen
- ❖ Serveringstiden efter kl 02.00 beviljas inte

Handläggningstid för ansökan om särskilt tillstånd gemensamt serveringsutrymme är densamma som för tillfälligt tillstånd för allmänheten, d v s cirka en månad.

Särskilt tillstånd för provsmakning

Den som tillverkar alkoholdrycker från råvaror som produceras på den egna gården kan söka stadigvarande serveringstillstånd för att erbjuda provsmakning på tillverkningsstället.

Handläggningstiden är densamma som för stadigvarande serveringstillstånd och beräknas till cirka två månader innan beslut. Under sommarhalvåret kan handläggningstiden uppgå till tre månader, beroende på nämndernas sommaruppehåll.

Särskilt tillstånd för pausservering

I Dalsland finns ett antal lokaler såsom biografteatersalonger och Folkets Hus-lokaler som visar operaföreställningar, filmer eller teater- eller musikföreställningar. Dessa har nu också möjlighet att ansöka om särskilt tillstånd för pausservering och vid uppehåll i tillställningen servera starköl eller vin till besökarna. Pausservering avser endast en kort rast mellan de olika akterna i föreställningen och kan **inte gälla hela evenemanget**. Vill man servera alkoholdrycker under annan tid än i paus, måste man söka serveringstillstånd för allmänheten.

Tillfälliga tillstånd för allmänheten

Ett serveringstillstånd kan meddelas antingen som ett stadigvarande tillstånd eller ett tillfälligt tillstånd. Serveringstillståndet kan också gälla för allmänheten eller för slutet sällskap enligt 8 kap 2 § alkohollagen. Dalslandskommunerna har i sina taxor beslutat att tillfälliga tillstånd för allmänheten gäller 6 dagar och därutöver gäller en dagtaxa för ytterligare dagar. Någon begränsning av speciell period har inte angetts, men den fastslagna taxan begränsar på så sätt att ansökan om flera månader blir för kostsam gentemot att söka ett stadigvarande serveringstillstånd för verksamheten. Det finns angivet i förarbeten till alkohollagen att tillfällig servering förutsätter att det inte är fråga om en regelbunden återkommande verksamhet.

Med hänsyn till de serveringsställen som har stadigvarande tillstånd bör tillståndsgivning avseende tillfällig alkoholserving vara mer restriktiv. Detta för att inte osund konkurrens ska drabba redan etablerade restauranger.

Vid serveringstillstånd för allmänheten under enstaka tillfälle ställs kraven på matutbud något lägre. Här är det tillräckligt att det tillhandahålls någon form av tillredd mat. Här är det också tillåtet att använda lägenhetsspisar och mikrovågsugnar för uppvärmning av prefabricerad mat. När det gäller serveringstiden förutsätter ett tillfälligt tillstånd efter kl 01.00 att Polisen eller Miljökontoret inte har något att erinra i fråga om störningar. Detta grundas på att serveringen sker på annan plats än normalt serveringsställe och risker för alkoholpolitiska olägenheter kan finnas. I Dalsland har serveringstiden begränsats till att gälla som längst till kl 02.00.

Handläggningstiden för tillfälligt tillstånd beräknas till cirka en månad. Under sommarmånaderna kan emellertid handläggningstiden bli två månader, om ansökan inkommer efter midsommar.

Tillfälliga tillstånd för slutna sällskap

Med slutna sällskap avses sammanslutningar eller grupper som är begränsade i antal och som har en personkrets som är känd på förhand och som har ett gemensamt intresse. Det kan vara ideella föreningar eller byalag där det finns en tydlig organisation i form av en styrelse eller liknande styrgrupp. Det är samma krav på matutbud som för tillfälliga tillstånd för allmänheten. I Dalsland har man bestämt att det är upp till sex tillfällen per halvår som kan beviljas per ansökan.

När det gäller serveringstiden förutsätter ett tillfälligt tillstånd efter klockan 01.00, att Polisen eller miljökontoret inte har något att erinra i fråga om störningar. I Dalsland har serveringstiden begränsats till att gälla som längst till kl 02.00.

Handläggningstiden för tillfälligt tillstånd för slutna sällskap beräknas till en vecka. Under sommarmånaderna kan emellertid handläggningstiden bli cirka 14 dagar om ansökan inkommer efter midsommar.

Tillfälliga tillstånd för provsmakning vid arrangemang

Det är tillåtet att arrangera provsmakning av alkoholdrycker vid arrangemang riktade till allmänheten.

De förutsättningar som gäller för detta är:

- Arrangören har ett stadigvarande serveringstillstånd som omfattar de drycker som provsmakningen avser
- Arrangören har stadigvarande serveringstillstånd för den lokal där provsmakningen ska äga rum

Det kan också gälla följande:

- De partihandlare som deltar enskilt eller gemensamt har genom egen eller gemensam ansökan erhållit ett tillfälligt tillstånd för provsmakning av de drycker som erbjuds

Finns det redan ett stadigvarande eller ett tillfälligt tillstånd för allmänheten för de drycker eller den lokal som provsmakningen ska äga rum, behöver endast en anmälan skickas till kommunen **en vecka** innan arrangemanget äger rum. Enligt alkohollagen finns inget krav på matsservering när det gäller provsmakning.

Rumsservering på hotell

Hotell som i sina lokaler har restaurangverksamhet med serveringstillstånd tillåts ha rumsservering. Det gäller både servering från minibar och rumsservering. Det är inte nödvändigt att hotellet driver restaurang-verksamheten i egen regi, men den ska bedrivas i hotellets lokaler och ett krav är att man ska kunna erbjuda tillredd mat. Serveringstillståndet ska också omfatta de drycker som erbjuds vid rumsservering eller i minibar. I övrigt gäller övriga bestämmelser i alkohollagen bland annat när det gäller serveringsansvarig person och åldersgräns.

Kryddning av snaps

Den som har ett stadigvarande serveringstillstånd att servera spritdrycker har också rätt att krydda spritdrycker för servering av snaps i sin verksamhet.

Verksamheten ska vara i en liten skala. Ett exempel är om tillståndshavaren vill krydda sin egen snaps till julbordet. En anmälan skickas till kommunen **en vecka** innan första arrangemanget äger rum.

Kommunens tillsynsverksamhet

Dalslandskommunerna har en gemensam alkoholhandläggare som tillsammans med övriga myndigheter genomför tillsyn av alkoholservering.

De olika typer av tillsyn som genomförs redovisas nedan.

Förebyggande tillsyn

Årligen genomförs utbildning i ansvarsfull alkoholservering och även krögarträffar arrangeras för information till tillståndshavarna.

Dessa möten sker i någon del av Dalsland och det är önskvärt att man även ambulerar runt i de restauranger som har stadigvarande tillstånd i Dalsland. Vid t ex krögarträffar har även Skatteverkets, Polisens, Miljökontorets eller Räddningstjänstens personal deltagit och informerat om sina områden.

Vid flera av dessa träffar har också tillståndshavarna och dess personal informerats om vikten att upprätta egna policydokument när det gäller alkohol och droger.

Inre tillsyn

Med inre tillsyn menas kontroller med skatteverket och Bolagsverket, polismyndighet eller Kronofogden för att kontrollera tillståndshavare och personer med betydande inflytande i verksamheten. Kontrollen kan röra sig om ekonomisk skötsamhet, ägarkontroller och vandelsprövning. Även efter det att tillstånd meddelats ska tillståndshavaren fortsatt vara helt utan vandel.

Yttre tillsyn

Yttre tillsyn sker tillsammans med representanter från Räddningstjänsten, Miljökontoret, Skatteverket, Länsstyrelsen eller polismyndigheten. Ibland kan även Tullverket, Arbetsmiljöverket och Försäkringskassan ingå i gruppen för den yttre tillsynen. Eftersom alkoholhandläggaren i Dalslandskommunerna är ensamhandläggare är det ett säkerhetskrav att tillsyn alltid sker med andra myndighetspersoner. Samordnad tillsyn gäller alltid i Dalslandskommunerna.

Vid samordnad tillsyn, görs besök på serveringsstället för kontroll av ordning och nykterhet, matutbud, överservering, servering av underåriga, marknadsföring samt att serveringsansvarig personal finns på plats.

Vid besöken kontrolleras också att försäljningen sker enligt beviljat tillstånd när det gäller serveringstid och att serveringslokalens utformning inte har förändrats sedan tillståndsbeviset utfärdats.

Även tillgång till lättdrycker, utlämnande av kvitto, förtäring- och förvaringsförbud på serveringsstället kontrolleras, samt att det serveras mat under serveringstiden. Servering av större mängder alkohol, som t ex shotsbrickor, helflaskor med spritdrycker eller ölhinkar är heller inte tillåten.

De serveringsställen med sena öppettider, stor årsomsättning och som vänder sig till ungdomlig publik ska besökas minst två gånger per år.

Då flera av kommunens serveringsställen endast har öppet för bokade sällskap, trots tillstånd till allmänheten, ska dessa besökas minst en gång per år. Detsamma gäller serveringstillstånd för slutna sällskap.

Finns det anmärkning vid tillsynsbesöket ska ett uppföljningsbesök ske inom tre månader. Vid anmälan om oegentligheter ska tillståndshavaren konfronteras med uppgiften och eventuellt ytterligare tillsyn göras.

Tillfälliga serveringstillstånd för allmänheten ska ha tillsyn under någon del av den beslutade serveringstiden så långt detta är möjligt.

En underrättelse om resultatet av tillsynen ska skickas till tillståndshavaren inom en vecka efter genomförd kontroll. Vid oegentligheter ska tillståndshavaren ha möjlighet till att inlämna yttrande/förklaring inom tre veckor från mottagande av underrättelsen.

Tillsyn folkölsförsäljning

Sedan januari 1995 finns ingen tillståndsplikt för försäljning med öl klass II (folköl). Fr.o.m. 1 juli 2001 måste den som bedriver försäljning av folköl anmäla till kommunen där försäljning är tänkt att bedrivas. Kommunen ska utöva tillsyn över verksamheten och kontrollera att lokalen är registrerad som livsmedelsanläggning hos Miljökontoret. Den som vill sälja folköl måste också sälja matvaror i lokalen.

Ett mått på vad som ska finnas i butiken är att man ska kunna laga frukost, lunch och middag utifrån det som säljs. Endast kiosksortiment som godis, glass, läskedrycker etc. anses inte vara tillräckligt. De försäljningsställen som inte ingår i Visa Leg-kampanjen ska också lämna egenkontrollprogram till kommunen varje år. Nya egenkontrollblanketter lämnas till försäljningsstället vid den årliga tillsynen.

Den som medvetet eller av misstag säljer eller lämnar ut folköl till underårig eller till märkbart påverkad person kan dömas för olovlig dryckeshantering. Det kan leda till böter eller fängelse i högst sex månader.

Kommunen kan dessutom förbjuda fortsatt försäljning av folköl om verksamheten föranleder olägenheter ifråga om ordning och nykterhet, eller om bestämmelserna i alkohollagen inte följs. Ett sådant förbud gäller i sex månader. Vid upprepad eller allvarlig försummelse får förbudet utökas till 12 månader. Administrativa ingripanden är till för att få bort missförhållanden och för att förhindra att nya brister uppstår. Det åligger kommunen att vidta åtgärd i form av varning eller försäljningsförbud, eller att beslagta varor mot bakgrund av ovanstående.

Tillsyn genomförs årligen samt vid uppkomna oegentligheter på försäljningsstället. Tillsynsavgiften är en fast kostnad som tas ut årligen.

Tillsyn tobaksförsäljning

Den 1 augusti 2010 har flera ändringar i tobakslagen trätt i kraft (2010:682). Nyheterna innebär förändringar när det gäller anmälningsplikt för tobaksförsäljning samt inlämnande av egenkontrollprogram. Förändringen är också att en näringsidkare som säljer tobaksvaror utan att först anmäla det till kommunen riskerar att bli fälld för olovlig tobaksförsäljning. Straffet är böter eller fängelse i max sex månader.

Straffsanktionerna gäller också kassapersonal som har ett personligt straffansvar och kan straffas med böter eller i värsta fall fängelse i sex månader om tobak säljs till en person som inte fyllt 18 år.

Kommunen kan också besluta om vitesföreläggande vid brister enligt tobakslagen. Vitesbeloppet ska bestämmas av kommunens ledning och får inte ske retroaktivt eller utan hänsyn till självkostnadsprincipen.

Administrativa ingripanden är till för att få bort missförhållanden och för att förhindra att nya brister uppstår. Det åligger kommunen att vidta åtgärd i form av varning eller försäljningsförbud, eller att beslagta varor mot bakgrund av ovanstående.

Tillsyn genomförs årligen samt vid uppkomna oegentligheter på försäljningsstället. Tillsynsavgiften är en fast kostnad som tas ut årligen.

Tillsyn rökfria skolmiljöer och skolgårdar

Under 2015 kommer en ny verksamhet att ingå i tillsynsverksamheten då det inte tidigare har gjorts någon tillsyn av rökfria skolgårdar eller skollokaler i Dalslandskommunerna. Det finns ett stort behov av att kontrollera hur 2 § p.1 i tobakslagen efterlevs och i Dalsland finns ett stort antal skolor, förskolor och fritidshem både i kommunal och privat regi. Detta tillsynsarbete är omfattande och kräver inte bara tillsyn utan också förebyggande information och arbete tillsammans med alla aktörer i skolans värld. En viktig resurs i arbetet med rökfria områden är folkhälsosamordnaren i kommunen.

Tillsynsavgifter

I Dalslandskommunerna tillämpas en gemensam taxa avseende ansöknings- och tillsynsavgifter. Ta kontakt med alkoholhandläggaren för mer information, gå in på hemsida www.mellerud.se/alkoholhandlaggning.

När det gäller tillsynsavgifter för serveringstillstånd baseras dessa på en fast del och en rörlig del. Den rörliga delen baseras på föregående års försäljning av alkoholdrycker.

Ansökningsavgiften för stadigvarande tillstånd innefattar tillsynsavgiften för första året. En speciell avgift för kunskapsprov tas ut och täcker även kostnaden för tolk och lokalbokning med datorer.

Tillsynsavgift för rökfria skolmiljöer och skolgårdar kommer att föreslås bli samma avgift som för tobakstillsyn, trots att verksamheten kommer att generera betydligt högre kostnader för tillsynspersonalen under de första åren.

Ingripande och påföljder vid överträdelser

En ny påföljd för innehavare av serveringstillstånd, erinran, har införts i alkohollagen. Erinran eller varning ska enligt nya lagen vara ett förstahandsalternativ vid överträdelser i alkohollagen och dess bestämmelser.

- **Erinran** ska användas vid lindrigare förseelser, där det kan röra sig om missförstånd eller då tillståndshavaren inte varit medveten om felaktigheten.
- **Varning** ska användas när överträdelsen är allvarlig, men inte i den grad att återkallelse kan anses nödvändig. Det kan gälla tillfälliga misstag av överservering, dåligt matutbud etc.
- **Återkallelse** ska också ske när tillståndet inte längre utnyttjas.
- Serveringstillståndet ska också återkallas när det med tillståndshavarens vetskap förekommit brottslig verksamhet på eller i anslutning till serveringsstället utan att tillståndshavaren har ingripit, eller
- Tillståndshavaren har brutit mot lagen eller vad som i övrigt gäller för tillståndet så att varning inte är en tillräcklig åtgärd, eller
- Tillståndshavaren har tilldelats flera varningar utan att de förhållanden som föranlett varningarna har rättats till.

Exempel på brottslig verksamhet som kan föranleda återkallelse är narkotikabrott, häleri, koppleri, olaga diskriminering eller olovlig spelverksamhet. Tillståndshavare som begått brott såsom trafiknykterhetsbrott, våldsbrott, narkotikabrott eller ekonomisk misskötsamhet kan medföra en omprövning av serveringstillståndet.

Om det uppstått brister vid tillstånd för gemensamt serveringsutrymme och det inte kan utredas vilken tillståndshavare som är ansvarig för brottet, ska i stället tillståndet för det gemensamma serveringsutrymmet återkallas.

När det gäller påföljder enligt tobakslagen, kan kommunen ge föreläggande, förbud eller utkräva vite när inte lagen efterlevs. Detta gäller även rökfria skolmiljöer och skolgårdar.

Överklagande

Beslut som gäller serveringstillstånd kan överklagas till förvaltningsdomstolen. Även närboende till ett serveringsställe kan överklaga beslut. En skrivelse med överklagan ska skickas eller lämnas in till kommunen där serveringsstället är beläget, eller skickas till alkoholhandläggaren. Överklagandet ska vara kommunen tillhanda senast tre veckor efter det att sökande tagit del av beslutet, eller då beslutet har anslagits i kommunen.

Överklagande som gäller tobakslagen ska överklagas till Länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut kan sedan överklagas hos förvaltningsdomstolen.

Kommunen ska lämnas tillfälle att yttra sig innan förvaltningsdomstolens beslut.

Kontakter

Information finns på www.mellerud.se/alkoholhandläggning

Kontakta alkoholhandläggaren för mer information eller rådgivning:

Samordnad Alkoholhandläggning i Dalsland

Yvonne Pettersson
Timmervägen 12
458 31 FÄRGELANDA

Telefon: 0530-18 160   Mobil: 070-38 65 700